

RAADSVORSTEL

Onderwerp : Watertakenplan Westervoort

Zaak- & documentnr. : Z/22/097121/201573184

Opsteller : Rutger Traag

Portefeuillehouder : Peter Pennekamp

Afdeling : Realisatie en

Beheer

Telefoonnr.

Samenvatting

Het Watertakenplan De Liemers (WTP) 2022-2026 is een integraal beleidsplan voor stedelijk water, riolering en zuivering voor de regio Liemers. In dit plan hebben de Liemerse waterorganisaties, gemeenten Zevenaar, Duiven en Westervoort en Waterschap Rijn en IJssel hun beleid en plannen verwoord voor hun watertaken:

- de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater; en
- de waterschapstaken voor zuivering en waterhuishouding in het stedelijk gebied.

Deze taken zijn onderling sterk met elkaar verweven. Door hierin gezamenlijk op te trekken, worden kwaliteit, duurzaamheid en doelmatigheid geborgd voor zowel de korte als lange termijn. We zetten hiermee de bestaande samenwerking tussen gemeenten en waterschap voort. Aan de op grond van eerder gemaakte afspraken dragen we middels dit plan zorg voor:

- het actualiseren van het huidige overkoepelend WTP De Liemers 2017-2021, met voor iedere gemeente een eigen individuele vastgestelde financiële bijlage;
- het geven van nadere invulling aan het waterbeheerplan van het waterschap en vertaling naar de lokale situatie in De Liemers;
- het opvolgen van de conclusies van de gezamenlijke integrale visie op de afvalwaterketen 'De Liemerse Waterketen in 2030';
- input geven op de Omgevingswet die binnenkort in werking gaat treden;
- aansluiting bij het 'Voorstel beleidsambities klimaatadaptatie' en het 'Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie'.

Beslispunten

1. het Watertakenplan De Liemers 2022-2026, inclusief de technisch/inhoudelijke rapportage Westervoort, vast te stellen;
2. de jaarlijks tariefontwikkeling voor de rioolheffing van 1,0% tot en met het jaar 2026 vast te stellen;
3. de budgetten en kredieten jaarlijks conform de planning uit het "Watertakenplan De Liemers 2022-2026" op te nemen in de meerjarenbegroting.

Aanleiding

Het huidige Watertakenplan (WTP) loopt af. Er moet een geactualiseerd watertakenplan vastgesteld worden. De bevoegdheid om het beleid, de kosten en de tarieven met betrekking tot riolering vast te stellen ligt bij de raad.

Planning

Dit WTP heeft betrekking op de planperiode 2022 – 2026.

Beoogd effect

De primaire doelen van het WTP:

- risico's voor de volksgezondheid en leefomgeving maximaal te beperken;
- optimale afstemming tussen riolering, watersysteem, zuivering en openbare ruimte;
- het beperken van wateroverlast en wateronderlast;
- op basis van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) in beeld brengen en oplossen van de kwetsbaarheden op het gebied van wateroverlast en droogte. Dit in samenhang met het derde onderdeel hittestress dat valt buiten het WTP (klimaatadaptatie);
- het beperken van hinder door falen van riolen;
- het zorgen voor een goede oppervlaktewater kwaliteit en voor zo weinig mogelijk afvoer van schoon water naar de zuivering;
- zorg dragen dat bovenstaand een goede basis vormt voor input in de Omgevingsplannen van gemeente Westervoort;
- Een doelmatig (afval)waterbeheer door een nauwe samenwerking tussen gemeenten en waterschap, en gemeenten onderling;
- de stijging van de lasten (rioolheffing en zuiveringsheffing) voor inwoners en bedrijven de komende jaren wordt beperkt;
- rekening wordt gehouden met de klimaatverandering en ook het slim koppelen van projecten in de openbare ruimte maatschappelijk meerwaarde oplevert.
- Uitgangspunt bij de bovenstaande doelen is dat de klant voorop staat.

Argumenten

1.1. De gemeente heeft een zorgplicht voor de riolering

De Waterwet verplicht gemeenten om voor stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en grondwater doelmatig beleid op te stellen en uit te voeren. De beschreven maatregelen zorgen ervoor dat de inwoners geen natte voeten krijgen en dat al het afvalwater snel en volledig wordt afgevoerd naar de zuivering en het afvloeiende hemelwater en grondwater wordt afgevoerd naar oppervlaktewater. Dit is verwoord in het WTP.

1.2. Het is noodzakelijk om vanuit het WTP input te kunnen leveren in de Omgevingswet

Met het inwerking treden van de Omgevingswet zal de verplichting vanuit de Wet milieubeheer en Waterwet vervallen voor gemeenten om een geldend gemeentelijk rioleringsplan te hebben. Een goede basis voor de invulling van de afval-, hemel- en grondwatertaken die de gemeente heeft blijft echter noodzakelijk. Omdat bij de opstelling van het geactualiseerde WTP rekening is gehouden met de samenhang met de plannen die vallen onder de Omgevingswet past het plan daar goed in.

1.3. In het WTP wordt ook werk gemaakt van aanpak van de gevolgen van klimaatverandering.

Naast de opgaven op het gebied van duurzaamheid en besparingen is ook de klimaatverandering meegenomen in het WTP. Het klimaat verandert en wordt extremer. De buien worden heviger en intensiever. Daarnaast komen er vaker lange periodes met hoge temperatuur en droogte voor. Dit kan leiden tot zowel wateroverlast als verdroging. Dat vraagt om anders naar de ruimtelijke ordening te kijken en slimme maatregelen te treffen die zowel wateroverlast als -onderlast zoveel mogelijk beperken.

Gemeente Westervoort heeft in Liemers verband vormgegeven aan de invulling die het Rijk vraagt voor het DPRA, met als eindresultaat het Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie. Voor de onderdelen wateroverlast en droogte is er een directe link met het WTP waar de

basis ligt voor deze maatregelen en ook de financiering is geregeld. Derhalve is zorg gedragen voor een koppeling tussen het WTP en het Uitvoeringsprogramma DPRA.

1.4. Dit WTP benadert het watersysteem en -keten als één.

Naast de rioleringszorg regelt het WTP de zorg voor grondwater en oppervlaktewater in beheer bij de gemeente. Met het waterschap kijken we ook naar de zuivering en het transport van het water. Al het water binnen de gemeente wordt als één beschouwd waarbij al wordt voorgesorteerd op de aanstaande Omgevingswet. Over de grenzen van de gemeente heen pakken we met de buurgemeenten en het waterschap Rijn en IJssel gezamenlijk projecten op en werken we samen.

1.5. Met dit WTP wordt het riool beheerd in aansluiting op het IBOR.

Met de beschreven strategie voor dagelijks en groot onderhoud wordt actief, planmatig beheer nagestreefd. De beschreven beheerstrategie houdt het midden tussen een reactieve strategie waarin problemen (en overlast) worden opgelost als ze zich voordoen, en een proactief beheer waarin met uitgebreid beheer problemen worden voorkomen. De maatregelen en aanpak sluiten volledig aan bij het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) binnen de Liemerse gemeenten. Belangrijkste punt daarin is een integrale aanpak van de openbare ruimte met als een belangrijk onderdeel daarin het riool.

2.1. Dit WTP heeft een onderbouwd kostendekkingsplan

Naast de beschrijvingen van noodzakelijke werkzaamheden, gaat het rioleringsplan voornamelijk in op een goed financieel beheer van de riolering en het gemeentelijke watersysteem. Voor de looptijd van deze planperiode is een onderbouwd kostendekkingsplan opgenomen, waarin alle noodzakelijke maatregelen in tijd en middelen zijn weergegeven. Dit kostendekkingsplan is een verplicht onderdeel van het rioleringsplan. Om na te gaan of de kosten op lange termijn beheersbaar blijven, is in dit WTP een doorkijk tot 2081 opgenomen als het gaat om de geplande vervanging van riolering.

2.2. In het kostendekkingsplan WTP zijn de kosten voor uitvoering scenario B van het Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie met daarnaast de Westervoortse oplegger meegenomen

Bij de behandeling van het Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie is aan uw raad voorgesteld te kiezen voor Scenario B uit dit plan als de financieel meest aantrekkelijke optie waarbij werk wordt gemaakt van klimaatadaptatie. Daarnaast is besloten ook uitvoering te geven aan de Westervoortse oplegger die uitgaat van een aantal versnellingsmaatregelen op het gebied van klimaatadaptatie. De kosten uit scenario B en de Westervoortse oplegger die betrekking hebben op aanpak wateroverlast en droogte zijn toegerekend aan het WTP. Deze zijn meegenomen in dit plan bij de financiële doorrekening van het kostendekkingsplan. Voor de aanpak hittestress is de link met het WTP er niet. In het WTP mogen alleen kosten opgevoerd worden samenhangend met watertaken die gemeente Westervoort heeft. Aanpak van hittestress behoort niet tot de watertaken. Dat is de reden dat hittestressmaatregelen niet bekostigd mogen worden vanuit het Watertakenplan.

3.1. Dit is nodig voor het waarborgen van de continuïteit van het beheer, onderhoud en vervanging alsmede optimalisatie van riolering- en watersystemen.

In het kostendekkingsplan is uitgegaan van een gesloten financiële huishouding. De kosten voor beheer en onderhoud, vervanging/renovatie en optimalisering van de riolering worden gedekt door de rioolheffing.

Kanttakeningen

3.1. Uit de doorrekeningen van het herziene WTP blijkt dat er de komende jaren een tariefsverhoging van 1,0% noodzakelijk is om uitvoering te kunnen geven aan het plan

Financiële paragraaf

Bij de kostenopbouw is de samenwerking tussen de vier Liemerse partijen op elkaar afgestemd. Dit resulteert in een separaat financieel overzicht voor gemeente Westervoort en een gemeenschappelijk overzicht van samenwerkingsprojecten. In de bijlagen van het WTP zijn overzichten opgenomen van de activiteiten en investeringen. Ook is de input van het Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie voor scenario B met daarbij de Westervortse oplegger meegenomen.

Bij het vervangen en renoveren van verouderde riolen worden maatregelen m.b.t. klimaat en duurzaamheid meegenomen. We sluiten hierbij aan op scenario B van het DPRA en de Westervortse oplegger.

Op basis van het vorige Watertakenplan was geen verlaging van de rioolheffing voorzien in de afgelopen periode tot 2022.

Vanwege een motie (d.d. 5 juli 2021) is in het jaar 2022 de rioolheffing van € 228,03 met 6,6% verlaagd ten opzichte van 2021 naar € 213,05.

Uit de nieuwe doorrekening blijkt dat er geen correctie nodig is naar het niveau van 2021. Volstaan kan worden met een stijging van 1,0% per jaar (exclusief jaarlijkse indexatie) voor de komende planperiode (tot en met 2026). Vanaf 2027 zal de heffing gedurende circa 20 jaar met 2,55% per jaar moeten stijgen om kostendekkend te blijven.

In onderstaand overzicht is het verloop van het tarief voor een meerpersoonshuishouden weergegeven van het nieuwe WTP 2022-2026. Tarieven zijn afhankelijk van jaarlijkse indexatie door prijsstijgingen dit is hierin niet meegenomen.

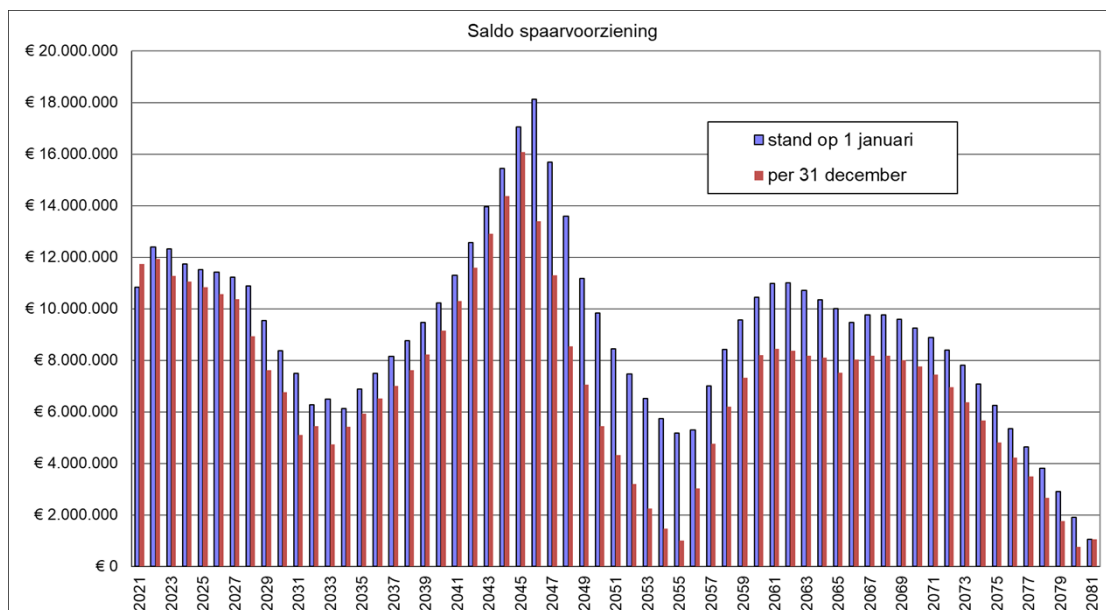
Rioolheffing per meerpersoonshuishouden/jaar	2022	2023	2024	2025	2026
Rioolheffing WTP 2022-2026	€ 213,05	€ 215,18	€ 217,33	€ 219,50	€ 221,70

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de notitie lokale heffingen (2021) (opgesteld door de commissie BBV) mag de rioolheffing hoogstens kostendekkend zijn en mag er geen sprake zijn van een negatieve voorziening.

De exploitatiekosten worden gedurende de planperiode opgevangen vanuit de rioolheffing.

De gemeente Westervoort beschikt over een voorziening (BBV, artikel 44 lid 2). Doel van de voorziening is om de heffing en de kosten groot onderhoud niet te veel te laten 'schommelen' en oplopende kapitaallasten op te kunnen vangen.

In onderstaande tabel is het verloop van de voorziening weergegeven.

Relatie met het herstelplan (alleen voor Westervoort)

De kosten welke zijn opgenomen in het WTP worden gedekt uit de rioolheffing. Indien er sprake is van een overschot dan wordt deze gestort in de voorziening en indien de kosten hoger zijn dan de rioolheffing dan wordt het tekort onttrokken uit de voorziening. Het WTP heeft hierdoor geen directe financiële consequenties voor de begroting.

Duurzaamheid

Het watertakenplan draagt bij aan een duurzaam water- en rioolsysteem. Zowel op financieel vlak als op het gebied van natuur. Door de zorgplicht van het riool wordt er geen vuilwater ongezuiverd geloosd, streven we er na om regenwater zo veel mogelijk te infiltreren in de bodem.

Participatie en communicatie

Communicatie/ participatie:

Het WTP De Liemers is opgesteld in samenwerking tussen gemeenten en waterschap. Gedurende het proces is regelmatig afstemming geweest met het management en de stuurgroep. Waterschap Rijn en IJssel is één van de partijen die dit plan heeft opgesteld. Zij zijn dus al geïnformeerd over dit plan. Formeel moeten zij wel gekend worden in het plan. De provincie en Vitens zijn formeel nog niet geïnformeerd. Na vaststelling zullen ook zij op de hoogte worden gesteld.

Belangrijk onderdeel in het WTP is het Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie. Bij de opstelling van het Uitvoeringsprogramma is de samenleving intensief betrokken en dit zal ook gaan gebeuren met deze en andere projecten en activiteiten die opgenomen staan in het WTP. Ook willen wij nog intensiever inzetten op informatie verstrekken over riolering en water. Speciale aandacht zal daarbij zoals gezegd zijn voor klimaatadaptatie en ook wat burgers en bedrijven daarin kunnen doen. Dit wordt een continu proces.

Intergemeentelijke samenwerking

Het WTP is in samenwerking met gemeenten Duiven, Westervoort, Zevenaar en Waterschap Rijn en IJssel opgesteld. Op lokaal niveau maar ook in samenhang met elkaar zijn de maatregelen per gemeente bepaald. Na vaststelling is het onze intentie om opnieuw gezamenlijk projecten aan te pakken en uit te voeren. De harde uitvoeringsmaatregelen

worden vooral individueel per gemeente opgepakt. Op beleidsmatig niveau kunnen we elkaar op veel vlakken wel vinden in de samenwerking.

Bijlagen

201573563

Definitieve Watertakenplan 2022-2026 Westervoort

201576974

Raadsbesluit Watertakenplan 2022-2026 Westervoort

Westervoort, 12 september 2022

Burgemeester en wethouders van Westervoort,

M. Sluiter MA
secretaris

drs. A.J. van Hout
burgemeester